

ИЙЭ СЫЛА БИЛЛЭРИЛЛИБИТЭ КЭРЭХСЭБИЛЛЭЭХ

Үөһээ Бүлүү улуунун Кырыкый нэһилиэгэ

Кырыкый нэһилиэгэ киһи-сүөһү түр-күннээн олохсуйбут киин сириттэн чизски, Тыалыччыма уонна Түн өрүстэр хоннох-торугар саһан сытар, икки улуус быһыгар кыбыллыбыт кырыы сир, онон түнкэтэх түбэ диэн аатырыан сөп. Ол эрэри ис-иһигэр киирдэххэ, киэн нэлэмэн көнө алаастардаах, көмүс хатырыктаабынан бүтүн улууну аһа-тар кыахтаах баай күөлүрдээх, үрүн-хара түүлээбинэн үрүлүйэр барылаах баай байанай олохсуйбут, баарабай мас баһылаан үүммүт бардар бараммат эркээни хара тыалардаах, туппугун ыһыктыбат угууар хараҕа суох, мастан киһини эрэ айбат мындыр уус дьоннордooх дойдуну киһи хайдах даҕаны тыла баран кырыы сиригэр ааттыра сатамат. Хага, олохтоохтор төрөөбүт түөлбэлэрин таптаан, «сир эргийэр киинэ Кырыкый» дииллэригэр кыттыһах санаа кэлэр. Ол курдук, түн былыргыттан олох үөһэ буолан, киһи-сүөһү тэнийэр, баай исторялаах дойдур.

Кырыкый нэһилиэгэ улуус кииниттэн хоту диэки 92 км ыраах сытар. Олохтоох нэһилиэһиньтэ сахалар, билигин 482 киһи олорор. Сүрүн дьарыга – сүөһү-сылгы иитиитэ: 325 төбө сылгы, 400 төбө ынах сүөһү, 3 бааһынай хаһаайыстыбата баар.

Нэһилиэк баһылыга – Сергей Яковлевич Сергеев.

9 кылаастаах оскуола, 30 миэстэлээх детсад, почта, бэкээринэ, 3 чааһынай маҕаһын, балыһа, сынньалан киинэ, библиотека-музей үлэлиллэр. 2016 с. сана оскуола дьиэтэ үлэбэ киирбитэ. 2020 с. ОДХ-ба сана котельнай тутуллубута. Кэлинни кэмнэ нэһилиэккэ сана социальнай объекттар баар буолбуттара, тутуу бара турара үөрдэр.

Кыайы 75 сылын көрсө Сквер славы, икки оҕо площадката, дьаһалтаҕа гараж тутуллубуттара, пожарнай чаас үлэтин саҕалаата. Сайынны кэмнэ водопровод уута нэһилиэһиньни хаачыйар. 2016 с. толору хааччыллылаах дьэ тутуллан, эдэр исписэлиистэргэ аанын арыыбыта. Билигин сана КСК тутулла турар, ахсынны ыйга үлэбэ киирдэхтээх.

Общественнай үлэ үс түөлбэ нөһүө ытыллар. Кырыкый дьонно-сэргэтэ араас көбүлээһиннэргэ көхтөөхтүк кыттар. Күн бүгүн олохтоохтор сайын буолаары турар Олонхо ыһыаһын тэрээһинигэр бары күргүөмүнэн үлэли сылдыаллар. Ыһыахха 100 киһилээх олонхо ааҕытыгар нэһилиэктэн (уһун ааҕыга) 2 киһи ааҕар буолла.

Саха сиригэр 2022 сыл Ийэ сылынан биллэриллбитэ кэрэхсэбиллээх. Кырыкый биир уратыта – манна элбэх оҕолоох ыал элбэх. Нэһилиэк «Сулустаах ийэлэр» диэн бастакы кинигэтигэр алта Герой ийэлэр киирбиттэрэ: Васильева С.И., Васильева Х.Т., Николаева Е.В., Сергеева В. М., Степанова М.Ф., Степанова Л.П.

Кырыкый Герой ийэлэрэ

**Васильева
Светлана
Ивановна**

Герой Ийэ, нэһилиэк хас да төгүллээх депутата, 1993 с. «Махталлаах Саха сирэ – Герой ийэлэргэ» акция кытылааҕа, 2000 с. Улуус муннаһын 2 ынырыгытын депутата, Кырыкый бочуоттаах олохтооҕо,

СР доруобуйатын харыстабылын туйгуна, 50 сыл энкилэ суох үлэлээбит медицина бочуоттаах бэтэрээнэ.

II Боотулуу нэх. 1948 с. 9 оҕолоох ыалга бастакы оҕонун күн сиригэр көрбүтэ. Дүлүкүгэ 8-с кылааһы бүтэрбитэ. Үлэһит буолан дьонугар көмөлөһөр сыаллаах Якутскайдаагы медучилищени үөрэнэн бүтэрэр уонна төрөөбүт нэһилиэгэр бастакы олохтоох фельдшер-акушерынан үлэтин саҕалайыт. 1968 с. олоҕун доҕорун Н.Т. Василье-

вы көрсөн, ыал буолаллар. Кырыкыйга олохсуйан, 10 оҕону төрөтөн, дьол диэни биллэлэр. Николай Тимофеевич өр сылларга нэһилиэк сэбиэтин сэкретэригэр, оттон Светлана Ивановна ФАП, амбулатория сэбиэ-диссэийинэн үлэлээбитэ.

Дьэ-уот, элбэх оҕо диэн иннэн турбака, бастын общественник, олохтоох сэбиэт депутата, комсомольскай тэрилтэ сэкретээрэ, агитбригада салайааччыта, дьахтар сэбиэтин чилиэнэ. 1995 с. дьэ кэргэнинэн Кырыкыйга маннайгы бааһынай хаһаайыстыбаны тэринэн, Чапаев түөлбэтигэр дьэ-уот, хотон туттан, үлэлээн истэхтэринэ аҕалара олохтон барбыта. Светлана Ивановна кытаанах санааны ылынан, оҕолорун, аймахтарын түмэн, 10-н таһа сыл бааһынай хаһаайыстыбаны салайбыта. Бэйэ дьыалатын салгы сайыннаран, уолаттара сылгы базата онгостон, үлэли-хамсы сылдыаллар. Билигин улуус киинигэр бочуоттаах сынньаланна, оҕолоругар, сиэннэригэр сүбэ-ама, көмө буола олорор. Оҕолоро араас идэлэри баһылаан, олоххо миэстэлэрин булбут, бэйэлэрэ эһэ, эбэ дьоннор.

**Сергеева Варвара
Максимовна**

Кэргэнэ Сергеев Яков Григорьевичтын 11 оҕолоохтор, элбэх сиэннээхтэр. Яков Григорьевич хас да сиргэ сэмбэт председателинэн үлэли сылдыбыта. Иккиэн үлэ, тыыл бэтэрээннэрэ.

**Николаева Елизовета
Васильевна**

Кэргэнэ Николаев Петр Филипповичтын 10 оҕолоохтор, элбэх сиэннээхтэр. Петр Филиппович нэһилиэк дьаһалтатын баһылыгынан үлэлээбитэ, кэргэнэ Елизовета эрдэ олохтон туораан, оҕолорун бэйэтэ атабар туруортаабыта. Үлэ бэтэрээнэ, улуус киинигэр олорор.

**Васильева Христина
Тимофеевна**

Үлэ, тыыл бэтэрээнэ, дьон-сэргэ кэрэхсэбиллэн ылбыт уран тарбахтаах норуот маастара. Кэргэнинээн Алексеев Петр Семеновичтын 10 оҕолоохтор, элбэх сиэннээхтэр. Петр Семенович – сэрри бэтэрээнэ, эрдэ олохтон туораан, оҕолорун бэйэтэ атабар туруорбута.

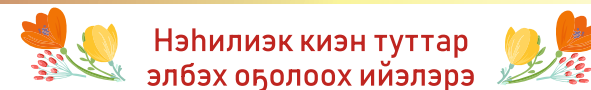
**Степанова
Мария
Федоровна**

Кэргэнэ Павлов Варлам Васильевичтын 11 оҕолоохтор, элбэх сиэннээхтэр. Кэргэнэ Варлам эрдэ олохтон туораан, Мария Федоровна харытын күүһүнэн үлэлээн, оҕолорун бэйэтэ улаатыннарбыта. Үлэ, тыыл бэтэрээнэ.

**Степанова
Лидия Петровна**

Кэргэнэ В.И. Степановтын 10 оҕолоохтор, элбэх сиэннээхтэр. Иллээхтик-эйэлээхтик олорор талба мааны саха ыала. Лидия Петровна – детсад иитээччитэ, Виктор Иванович оскуолаба кочегарынан үлэлиир. Оҕолорун кыра эрдэх-тэриттэн үлэбэ сыһыаран, бэйэлэрин холобурдарынан ииппиттэрэ. Билигин үүнэн-сайдан, үөрэхтэнэн, бары үтүө үлэһит дьон.

Алексеева Евдокия Николаевна,
1963 с. т. 9 оҕолоох, техүлэһит

Афанасьева Анна Федоровна,
1940 с. т. 7 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Андреева Анисия Варламовна,
1972 с. т. 5 оҕолоох, техүлэһит

Ан Евгения Евгеньевна,
1983 с. т. 5 оҕолоох,
үрдүк үөрэхтээх музыка учуутала

Анисимова Агафья Федоровна,
1971 с. т. 6 оҕолоох, атыһыт

Андреева Наталья Николаевна,
1972 с. т. 5 оҕолоох, атыһыт

Алексеева Анна Анемподистовна,
1962 с. т. 5 оҕолоох,
алын сүһүөх оскуола учуутала

Григорьева Сардана Степановна,
1978 с. т. 6 оҕолоох, дьыэ хаһаайката

Григорьева Раиса Васильевна,
1966 с. т. 5 оҕолоох,
физкультура учуутала

Дмитриева Розалия Варламовна,
1970 с. т. 6 оҕолоох, детсад баспытаатала

Дмитриева Валентина Васильевна,
1959 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Егорова Августина Романовна,
1965 с. т. 5 оҕолоох, детсад иитээччитэ

Егорова Розалия Михайловна,
1953 с. т. 5 оҕолоох,
почта үлэһитэ, үлэ бэтэрээнэ

Иванова Галина Спиридоновна,
1962 с. т. 5 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Иванова Мария Михайловна,
1931 с. т. 8 оҕолоох, үлэ, тыыл бэтэрээнэ

Львова Розалия Саввична,
1962 с. т. 5 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Михайлова Дария Степановна,
1957 с. т. 5 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Михайлова Елена Егоровна,
1961 с. т. 9 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Малычехорова Валентина Николаевна,
1965 с. т. 6 оҕолоох, детсад иитээччитэ

Николаева Надежда Егоровна,
1957 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Николаева Агафья Константиновна,
1949 с. т. 8 оҕолоох,
норуот маастара, үлэ бэтэрээнэ

Николаева Антонина Семеновна,
1957 с. т. 5 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Отова Валентина Саввична,
1967 с. т. 6 оҕолоох, техүлэһит

Павлова Ульяна Варламовна,
1966 с. т. 7 оҕолоох,
үрдүк үөрэхтээх учуутал

Поскачина Мариядора Софроновна,
1977 с. т. 5 оҕолоох, культура үлэһитэ

Прокопьева Анна Егоровна,
1952 с. т. 7 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Пак Ульяна Федоровна,
1964 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Родионова Зинаида Степановна,
1954 с. т. 8 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Степанова Анна Ивановна,
1972 с. т. 5 оҕолоох,
улуус библиотекатын үлэһитэ

Семенова Зинаида Николаевна,
1953 с. т. 5 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Степанова Татьяна Прокопьевна,
1965 с. т. 5 оҕолоох, нуучча тылын учуутала

Степанова Мотрена Прокопьевна,
1972 с. т. 5 оҕолоох, техүлэһит

Санникова Елизавета Федоровна,
1953 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Тарасова Марина Гаврильевна,
1971 с. т. 5 оҕолоох, техүлэһит

Тарабукина Лидия Николаевна,
1981 с. т. 5 оҕолоох, омук тылын учуутала

Федорова Марфа Макаровна,
1945 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Филиппова Альбина Егоровна,
1959 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Федорова Мотрена Егоровна,
1951 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Харлампьева Ксения Егоровна,
1948 с. т. 8 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Яковлева Раиса Даниловна,
1951 с. т. 6 оҕолоох, үлэ бэтэрээнэ

Яковлева Ульяна Гаврильевна,
1973 с. т. 8 оҕолоох, техүлэһит